

der vrimglede af Maddiker, og vi ere dog blevne dømte, fordi vi have vovet at paa-tale, at Husbonden gav sine Folk raadent og fordærvet Kød. Jeg begriber ikke, at noget saadant kan ske, og jeg henleder den højtærede Justitsministers Opmærksomhed paa, om det ikke var muligt at instruere vedkommende Herredsfogder og Politimestre om, at naar der foreligger saadanne Overtrædelser af Tyendeloven, have de ikke at skulke sig fra deres Pligt men at tage sig af Tyendets Interesser. Det ærede Medlem for Bogense bestred, at der ovre paa Fyn raadede daarlige Forhold, der gav Hjemmel til den Kritik, jeg havde fremført her i Salen. I den Anledning vil jeg dog tillade mig at minde det ærede Medlem om, at Fængselspræst Haffstrøm i sin Tid — det er ikke saa forfærdelig mange Aar siden — har ud-givet en Beretning om de sædelige Til-stande i de forskellige Landsdele, og han siger der bl. a., at: „i hele Evropa kan man kun finde et Par Egne, som i Usædelighed kunne lignes med Fyn. Ganske unge Piger, som for faa Aar siden ere konfirmerede, komme og lægge sig hjem hos Forældrene for at føde; helt unge Karle, næsten Dreng, ere Barnefædre. Der gives Kvindfolk, som faa det ene uægte Barn efter det andet, 3, 4 ja 6. Stundom er det ved en og samme Barnefader, men stundom ogsaa ved forskellige. Brænd-punkterne for Usædeligheden ere de store Herregaarde.“ Jeg ser, at det ærede Medlem for Frederiksborgkredsen (Dinesen) stiller sig lidt betænkelig an ved, at jeg nævner dette. Det er slet ikke bedre eller har ikke været bedre i den Kreds, han repræsenterer, i alt Fald den Gang, han kunde blive valgt ved Kaaring, thi om den samme Kreds, Frederiksborgeggen, skriver den samme Præst, Haffstrøm: „To meget store Samfundsonder finder jeg meget ud-bredt i den, nemlig Drikfældighed og Usædelighed. Raahed og Mangel paa Blufærdighed i Tale og Væsen støder jeg ofte paa.“

Det ærede Medlem for Bogense sagde, at ude paa Landet vare alle lige. Det ærede Medlem tilhører det moderate Parti, det kan ikke være ham ganske ubekendt, at forud for det sidst afholdte Landstingsvalg blev der afholdt nogle Prøvevalg-møder, hvor blandt andet den almindelige kommunale Valgret stod paa Tapetet, og det var ikke saa ganske faa Gaardmænd, der udtalte, skønt det Spørgsmaal ikke laa for i Øjeblikket, at de under ingen Om-stændigheder vilde stemme paa en Mand,

der vilde erklære sig for en svoren Til-hænger af den almindelige Valgret. Jeg nævner et Par Udtalelser i Flæng, et Par Udtalelser nede fra Varde. Paa de mode-rates Prøvevalgmøde der udtalte A. B. Clausager, Sæding, at han var betænkelig ved Udvidelsen af den almindelige Valgret i Kommunerne. „Det er en kilden Sag“, siger han, „at give de besiddelsesløse lige Indflydelse med dem, der skulle svare Skat. Skulle de besiddelsesløse regere i Kommu-nerne, bliver det et galt Resultat“. Og en anden Clausager siger: „Det vil tage en rum Tid, førend Udvidelsen af den kom-munale Valgret kommer paa Dagsordenen. Vi bør derfor ikke her sætte dette Spørgs-maal i første Række. Der bliver nok sat forskellige Indskrænkninger med Hensyn til Skatteudskrivningen, saa de besiddelses-løse ikke kunne køre løbsk.“ Det ærede Medlem for Bogense behøver jeg ogsaa blot at minde om den Mængde Sager, som foreligge rundt omkring i de forskellige Jurisdiktioner angaaende Overtrædelse af Tyendeloven. I det hele taget er det al-mindeligt, at der klages over Forholdet mellem Tyende og Husbond paa Landet, men spørger man Politimestrene i de for-skellige Jurisdiktioner, om der foreligger lignende Klager over Forholdet mellem Byernes Arbejdere og Arbejdsgivere, lyder Svaret: Nej, de ordne det mellem sig ind-byrdes. Ganske vist er det efter lange Tidens Arbejde og Anstrengelse, at det er lykkedes Arbejdernes Organisationer at naa frem til Respekt, men nu ere de det, og nu er det Regelen, at Arbejdsgiverne anse det for den naturligste Ting af Verden at forhandle med Arbejdernes Organisationer, og der er langt mindre daglig Uenighed mellem Byernes Arbejdere og Byernes Ar-bejdsgivere end mellem Landets Arbejds-givere og Landets Tyende. De mange Retssager, der foreligge, anlagte snart af Tyendet snart af Husbonden, vidne i alt Fald om, at det er paa høje Tid, at Spørgsmaalet om en Revision af Tyende-loven eller en Afskaffelse af denne Und-tagelseslov kommer til at staa paa Dags-ordenen. Jeg haaber, at den højtærede Justitsminister ikke vil tøve med at gøre Skridt i denne Retning.

Til Slutning et Par Bemærkninger til det ærede Medlem for Bogense vedrørende hans almindelige Udtalelser om Landboer-nes Velvillie, naar der er Tale om at tage sig af de virkelig grelle Forhold paa Lan-det. Jeg nævnede sidst, at der er udkom-met en Bog af Forfatteren Johan Skjold-borg, i hvilken han skildrer Arbejderfor-